

Dragića špilja 1

Martina Borovec

Dragića špilja 1 smještena je u sjeveroistočnom podnožju planine Svilaje, u krškom polju u kojem se nalazi zaselak Dragići, jedan od zaselaka koje čine naselje Otišić. U blizini se nalazi Dragića špilja 2, udaljena oko 1 km jugoistočno, u istom polju. Ulaz u špilju je gotovo školski primjer zbog položaja na rubu polja u šikari. Do špilje se dolazi lako jer je špilja i ponor i izvor, pa je voda napravila put do otvora i isprala kamenje.

Dragića špilju 1 počeli su članovi SO-a HPD »Željezničar« istraživati još 2005. i nastavili u 2006. godini za vrijeme Speleološkog logora »Cetina 2006«. Tada su veću pažnju posvetili Dragića špilji 2, a zanemarili su Dragića špilju 1, u kojoj je tada topografski snimljeno svega 183 m kanala. Po dolasku na speleološki logor na Cetini 2007. odlučili su prvo riješiti Dragića špilju

1, jer se vjerovalo da je kraća, pa tek onda nastaviti s istraživanjima u Dragića špilji 2. Međutim, bahatost se obila o glavu, jer je Dragića špilja 1 kao za inat »potegnula dalje«. Za razliku od velike i lako prohodne »dvojke«, »jedinica« je potpuna suprotnost: voda, blato, usko, nisko, hladno, ali perspektivno...

Dnevnik istraživanja 2007. godine

18. kolovza. U špilju smo ušli u dvije ekipe, s namjerom da završimo istraživanja i topografsko snimanje poznatih i prije istraženih dijelova špilje. Budući da nam je od prošle godine za nacrtati ostalo svega dvjestotinjak metara, a špilju je trebalo i fotografirati, postavili smo prečnicu preko prvog jezera kako bismo ga prošli suhi i izbjegli pothlađivanje. Crtali smo u dvije ekipe, u prvoj su bili Stipe i Ante, u dru-

Dalibor Jirka

Prvo jezero u Dragića špilji 1

Sudionici logora koju su sudjelovali u istraživanju

goj Maka i Marin. Nakon nekoliko sati crtanja u vjetrovitim kanalima, izašli smo ni ne sluteći da smo tek započeli crtati budući nacrt.

19. kolovoza. Špilju smo napali s tri ekipe. Prva ekipa Marin, Joško, Ante i Maka nastavili su crtati lijevi kanal (Kanal iza flanjkje), druga ekipa Dado, Josip i Stipe desni kanal (Sumaglića), u kojem je treća ekipa Inga i Vjetar pokušala naći kraj. Prva ekipa je stala s crtanjem u dijelu nazvanom Nabujala Rječina, u kojem je blato bilo do koljena, voda do struka, a strop sve niži i niži. Zbog tih teškoća (utapanja) crtači su

odlučno i složno stavili veliki upitnik na nacrt, jer će možda netko jednog dana... Druga ekipa je nacrtala dio desnog kanala ispred Račvanja, te se zbog smrzavanja u niskom, uskom i vjetrovitom kanalu povukla nazad, a treća ekipa nije našla kraj.

21. kolovoza. Nakon dana odmora vratili smo se s četiri ekipe. U špilju smo ušli nevoljko zbog lošeg vremena i povremene kiše koja bi mogla promijeniti hidrološke uvjete u špilji. U nedostatku telefona angažirali smo Antu da dežura pred ulazom i u slučaju kiše brzo nas obavijesti. Dado, Stipe i Josip crtali su dio kanala do Račvanja (Blatiguz), Marin i Tina crtali su lijevi kanal (Guziblat) od Račvanja, Joško i Maka desni kanal (Čizmojed), a Vjetar i Inga imali su zadatak doći do kraja, ma gdje on bio, i odanle započeti izradu nacрта prema izlazu. Prva ekipa je nakon svega tri mjerne točke završila svoj dio posla i pohitala naprijed u pomoć Ingi i Vjetru. Kanal koji su crtali Marin i Tina završio je nakon tridesetak metara pa su otišli pogledati takozvani kraj. Joško i Maka uživali su i dalje crtajući svoj mali blatni kanal... Napokon, kad smo se svi međusobno pospajali i došli do Inge i Vjetra, koji nisu pronašli kraj, zaključili smo da je špilja beskonačna te da imamo posla i nagodinu....

Pristup špilji

Ante Sušić

Opis špilje

Ulaz u špilju ima dimenzije $2,5 \times 1,5$ m, sa strana je obzidan kamenjem radi usmjerenja vode. Špilja je razgranatog i višetažnog morfološkog tipa, proteže se u pravcu sjeverozapad – jugoistok te prati pravac pružanja planine Svilaje. Ulazni dio špilje, prvih 150 m kanala, nazvali smo »Vodoprivredni kanal«, jer je služio za opskrbu vodom lokalnom stanovništvu, a i nama u vrijeme istraživanja Dragića špilje 2 prošle (2006.) godine. Kanal je prosječne širine 3 m i visine oko 2 m, ispran, djelomično zasigan, prekrasan i lako prohodan, u ulaznom dijelu s uklesanim stepenicama, a tlo mu je prekriveno obluticama svih veličina. Oko 90 m od ulaza nalazi se jezero na kojem smo postavili »Žičaru«, odnosno prečnicu, kako bi jezero prelazili suhi, jer je jezero duboko oko 2 m i dugo skoro 10 m, ali zna i presušiti. Dalje se kanalom nailazi na još jedno manje jezero dubine 50 cm, nakon kojeg se stiže na Račvanje. Tu se mijenja prohodnost špilje i njezine karakteristike, blato se počinje primati za obuću i špilja gubi na ljepoti.

Lijevi, odnosno južni, kanal nazvan je »Kanal iza flanjk« (iza ugla). Prvih četrdesetak me-

Dalibor Jirkal

Obzidani ulaz u Dragića špilju 1

Dalibor Jirkal

Prijelaz drugog jezera 2006. godine

Ante Susić

Maka crta

tara kanal je širok, lako prohodan i malo sklizak, ali nakon toga prestaju sve ljepote, osim pogleda na par prekrasnih saljeva. Kanal postaje sve uži, mokriji i vertikalniji. Visinska razlika od ulaza u kanal pa do njegovog kraja je 45,5 m. Kanal završava vertikalom »Nemožeš, nemožeš« zbog »nebrojenih« mogućnosti za izradu prirodnih sidrišta, a spust završava ulaskom u kanal Nabujala Rječina u kojem je blato do koljena, voda

do struka, strop se spušta i onemogućava nastavak istraživanja. Iako je Nabujala Rječina vrlo perspektivan kanal i jedini koji ide pod planinu Svilaju, daljnja istraživanja će uvelike ovisiti o hidrološkim uvjetima. Na Račvanju desno, odnosno sjeveroistočno ulazi se u kanal »Sumaglica«, koji je uzak i vrlo vjetrovit. Nakon pedesetak metara od ulaza u kanal stiže se do male vertikale, bolje reći kosine, dubine 5 m, koja bi se mogla otpenjati, ali je zbog mnogo blata i potrebe čestog prolaženja ta vertikala opremljena užetom. Iz nje se ulazi u okomiti nastavak »Vertikaliku psovki«. Prilično je uska, blatna i zato skliska. Kod spuštanja i penjanja uže se uvlači u pukotinu, što još više otežava prolaženje. Iza Vertikale psovki slijedi manja vertikala i ulaz u kanal »Blatiguz«, promjera 1 m, s dosta blata i vode.

Od Račvanja se u smjeru jugoistoka nastavlja gotovo identičan kanal nazvan »Guziblat«. Kanal završava nakon tridesetak metara. Nastavak kanala je u smjeru istok-sjeveroistok. Deseetak metara dalje kanal postaje viši pa je moguće hodati uspravno, a nazvan je »Čizmojed«, zbog

Ante Susić

Na povratku »odmor« na žičari

gustog blata iz kojeg je teško izvlačiti čizme. Više manje uspravno moguće je prolaziti i kroz »Aleleju« do (zasad) zadnjeg dijela »Turske kupelji«, u kojoj je potrebno zaplivati. Kanal se nastavlja dalje bar još 30 m.

Istraživanja Dragića špilje 1 ove su godine bila potpuno neplanirana i neočekivana. Dužina i kompleksnost špilje sve nas je iznenadila. Imali smo sreće s hidrološkim uvjetima jer je razina vode bila jako niska. Iduće godine (2008.) planiramo nastaviti istraživanja. Nadamo se pronaći treće jezero koje se, prema pričama mještana,

skriva negdje u prvom, prohodnijem dijelu špilje. Rekli su: »Kada prva dva jezera presuše, uzmeš ljestve, popneš se i tu je treće jezero koje nikad ne presuši«.

Do sada je istraženo i nacrtano 900 m špiljskih kanala. Najdublja točka špilje nalazi se 56 m ispod razine ulaza.

Popis istraživača, crtača i mjerilaca Dragića špilje 1 u 2007. godine: Ante Sušić, Tina Bosner, Marin Lukas, Stipe Tutiš, Josip Dadić, Dalibor Jirkal (Dado), Inga Patarčić, Joško Jeličić i Martina Borovec (Maka).

Dragića cave 1

Dragića cave 1 is located at the foot of Svilaja mountain, near Otišić village. The local people have known about it for centuries, as they used to get water from within the cave. Members of SO Željezničar had started exploring Dragića cave 1 in 2005, and the exploration continued in 2006, along with the exploration of Dragića cave 2, located in the same field, about 1 km to the south-east. During the summer camp Cetina 2007, the reachable part of Dragića cave was explored and topographically recorded 900m in length. The entrance to the cave is wide and secured from collapsing and easily passable. In this part, steps have been carved in two locations in the ground for easier access to water. The next part of the cave is narrow, very muddy and quite demanding. Later on, the cave splits in two, where further exploration in 2007 was obstructed by submerged channels. Further exploration requires more favourable hydrological conditions.